‘Recht op voedsel!’

Lestips voor de 2e en 3de graad basisonderwijs
Aangeboden door 11.11.11 in het kader van campagne 2013 ‘Ik Kook Van Woede’

11.11.11
VECHT MEE TEGEN ONRECHT

Een woordje uitleg bij deze lestips

Deze beknopte lestips kunnen aansluiten bij het voedselkwartet, je kan dit kwartet bestellen via www.11.be/bestelbon, prijs: 5 euro. Het is echter ook mogelijk om de aangehaalde thema’s en bijhorende tips te gebruiken los van het voedselkwartet.

1 lesuur is kort om het thema ‘Recht op voedsel’ helemaal uit de doeken te doen. Uiteraard gaat het hier om een kennismaking met het thema. We hopen met dit lesmateriaal een opstap te bieden om een actiemoment in het kader van de 11.11.11-campagne op korte tijd meer diepgang te geven. Het zijn slechts bescheiden tips, waarmee je zelf creatief aan de slag kan gaan. Uiteraard zijn tips en opmerkingen welkom op school@11.be

Deze lestips zijn vooral bedoeld voor kinderen uit de 2de en 3de graad basisonderwijs. Mogelijks vind je ook bij de lestips voor de eerste graad bruikbare ideeën die je kan aanpassen aan het niveau van je klas of groep.

*Wil je een uitgebreider lessenpakket, meer toekomstgericht, neem dan een kijkje op www.ikkookvanwoede.be. Daar vind je meer uitleg over **‘De Scharlaken Pompelmoes’**, een ludiek luisterspel van Djapo vzw met educatief pakket over Recht op voedsel, in het kader van onze campagne 2013.*

VOEDSELKETENSPEL

Een opdracht die verder bouwt op het voedselkwartet en ingaat op internationale voedselketens.

Eenmaal een leerling of een groepje alle vier de kaarten van een reeks verzamelt heeft en het kwartet dus volledig is, mogen de leerlingen deze kaarten in de juiste volgorde proberen rangschikken. Dit kan eventueel gebeuren op - of in combinatie met - een wereldkaart, zodat de geografische spreiding van deze processen zichtbaar wordt. Ze leren zo waar de landen liggen waar het voedsel en de kinderen uit het kwartet vandaan komen. Bovendien worden de kinderen zich op die wijze ook bewust worden van de zogenaamde voedselkilometers (de afstand die het voedsel afgelegd heeft van bij de productie tot bij de consument).
Er zijn in sommige gevallen verschillende volgordes mogelijk, de bedoeling is vooral om de kinderen te laten inzien welke processen er schuilgaan achter ons voedsel en welke verbanden er zijn tussen ons voedsel, de mensen en de rest van de wereld.
Als de volgorde logisch en duidelijk is, mag een speler deze keten voorstellen aan de rest van de groep.
De andere leerlingen kunnen dan opmerkingen geven en/of suggesties om de volgorde aan te passen.

TIP: Als je een wereldkaart gebruikt bij deze opdracht, kan je deze ook laten hangen in de klas. Je kan er de kaartjes uit het kwartet opprikken of bijhangen, maar ook andere afbeeldingen, artikels of iets wat te maken heeft met een bepaald land, of thema waar rond gewerkt wordt. Je kan ook werken met een zogenaamde **blinde wereldkaart**. Blinde wereldkaarten en meer info over het gebruik vind je bij Djapo: www.djapo.be. Wil je dieper ingaan de voedselkilometers, kan je het thema ook breder bekijken a.d.h.v. de zogenaamde **voedselafdruk**, zie hiervoor http://www.voedselvoetafdruk.be/ .

KOKEN MET DE WERELD : Wat zit er in je boterhammendoos ?

Een activiteit waarbij we samen met de leerlingen kritisch kijken naar wat we (op school) eten.

Vertrekkende van het eten dat de kinderen meebrengen naar school (boterhammen, 10-uurtje of 4-uurtje), of in de refter op school voorgeschoteld krijgen, informeren we hen over de mogelijke invloed van wat we eten op de

rest van de wereld, en hoe we deze invloed zo positief mogelijk kunnen maken door hierin verstandige keuzes te maken.

Het is van belang om niet normerend op te treden naar de leerlingen toe, maar vooral informerend en sensibiliserend. Het is niet de bedoeling dat de leerlingen zich schuldig voelen over wat ze eten; wel dat ze zich bewust worden van het feit dat de impact van bepaalde voedingsmiddelen eerder positief of negatief kan zijn. Hierbij kan je aandacht hebben voor volgende aspecten: impact op het milieu, gezondheid, dierenwelzijn, honger in de wereld. In het kader van de campagne over recht op voedsel raden we echter aan op de nadruk te leggen op het laatste aspect: welk eten draagt indirect meer of minder bij tot honger in de wereld?
De mogelijke negatieve vaststellingen kunnen echter gezien worden als een startpunt voor verandering. Op die manier geef je ook aandacht aan bestaande of mogelijke alternatieven daar waar nodig.
De volgende aspecten of criteria kunnen als uitganspunt dienen voor een analyse en bespreking van wat de leerlingen dagelijks eten en welke invloed dit zou kunnen hebben op mensen in het Zuiden:

- hoeveelheid (te veel, te weinig, net genoeg?)
- dierlijke producten (vlees, vis, zuivel, plantaardig?)
- lokaal (lokaal geproduceerd, korte keten?)
- seizoensgebonden (bij verse groente en fruit: is dit het juiste seizoen?)
- eerlijke handel (draagt het product een fairtrade-label?)
- bio (geproduceerd zonder chemische mest- en bestrijdingsmiddelen?)
- verpakking (is het product veel verpakt, welke soort verpakking?)

TIP: Herhaling van deze methodiek op verschillende momenten in het jaar is mogelijk en zelfs aan te raden.
In een volgende fase kan er eventueel ook ingegaan worden op wat er in de refter wordt aangeboden en wat de kinderen thuis eten. Je kan hen aanzetten om de directie of hun ouders hierover aan te spreken en hier samen over na te denken. Zo kan er nagegaan worden wie bereid is om zijn of haar voedingspatroon aan te passen, hoe dit best kan en wat de grootste moeilijkheden hierbij zijn.
Meer info over elk van de hierboven vermelde aspecten en tips over hoe je dit kan uitwerken met de klas vind je in het **document in bijlage**. Je krijgt er telkens wat korte informatie en een verwijzing naar bestaande materialen, initiatieven en/of websites over het thema.